

verdict

K-41

3.7.94.

REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJSKI SUD U ZADRU

K-25/94.

Lijepo u hod
velike klodovce

Tomislav

P R E S U D A

U IME REPUBLIKE HRVATSKE!

Županijski sud u Zadru, u vijeću sastavljenom od suca toga suda Milana Petričića, kao predsjednika vijeća, predsjednika suda Benka Velčića, te sudaca porotnika Berislava Maričića, Mladaena Rendića i Josipa-Rafe Božića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Marije Bagić, kao zapisničara u kriv. predmetu protiv opt. Gorana Opačića i dr., radi kriv. djela ratnog zločina iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, nakon održane glavne javne rasprave po optužnici Okružnog državnog odvjetnika u Zadru broj KT-41/92. od 22. kolovoza 1994. godine, KT-41/92. od 28. listopada 1994. godine, te KT-41/92. od 01. rujna 1995. godine, u prisustvu opt. Jovana Badžoke sa braniteljem Ivicom Ivanićem, odvjetnikom iz Zadra, a u odsustvu ostalih optuženika, te u prisustvu njihovih branitelja i to Filipa Brdara, Drage Tolića, Gordana Nižića i Josipa Pedišića, sve odvjetnika iz Zadra, te u prisustvu zastupnika optužbe zamjenika Županijskog državnog odvjetnika u Zadru Mate Dorčića, dana 11. studenog 1995. godine,

p r e s u d i o j e

- I-opt. GORAN OPAČIĆ, sin Bogdana i majke Nevenke, rođen 15. ožujka 1964. godine u Biljanima Gornjim, ranije Općina Benkovac, Srbina, sada nepoznatog državljanstva, nedostupnog i u bijegu,
- II-opt. BOŠKO DRAŽIĆ, sin Stojana, rođen 24. srpnja 1963. godine, u Korlatu, ranije Općina Benkovac, Srbin, nepoznatog državljanstva, bivši načelnik Stanice javne sigurnosti Benkovac, sada nepoznatog prebivališta, jer je u bijegu i nedostupan,
- III-opt. ZORAN JANKOVIĆ, sin Branka, rođen 31. ožujka 1964. godine u mjestu Ođaci - Srbija, Srbin, državljanin tzv. "SRJ", kapetan tenkovske jedinice JNA u Benkovcu, sada nepoznatog prebivališta, jer je u bijegu i nedostupan,

- IV-opt. DJURO KOSVIĆ, sin pok. Krste i majke Anice, rođen 22. travnja 1950. godine u Zemuniku Donjem, Srbin, sada nepoznata boravišta jer je u bijegu i nedostupan,
- V-opt. MIRKO DRAČA, sin pok. Dušana, rođen 04. ožujka 1945. godine u Zemuniku Gornjem, Srbin, sada nepoznata prebivališta, jer je u bijegu i nedostupan,
- VI-opt. NADA PUPOVAC, kćerka Mihajla, rođena 10. ožujka 1953. godine u Perušiću - ranije općina Benkovac, Srпкиnja, sada nepoznatog prebivališta, jer je u bijegu i nedostupna,
- VII-opt. EDITA RAĐEN, udata POTKONJAK, kćerka Nikole, rođena u Benkovcu, gdje je i živjela, Srпкиnja, sada nepoznatog prebivališta jer je u bijegu i nedostupna,
- VIII-opt. ZORANA BANIĆ, kćerka Marka, rođena 14. kolovoza 1952. godine u Zemuniku Gornjem, po zanimanju, medicinska sestra, Srпкиnja, sa posljednjim prebivalištem u Zemuniku Gornjem, a sada nepoznata prebivališta, jer je u bijegu i nedostupna,
- IX-opt. VOJIN LAKIĆ, sin Petra, rođen 07. lipnja 1928. godine u Biljanima Gornjim, ranije Općina Benkovac, gdje mu je bilo i ranije prebivalište, Srbin, sada nepoznatog prebivališta, jer je u bijegu i nedostupan,
- X-opt. PETAR RADMANOVIĆ, sin Jove, rođen 09. siječnja 1943. godine u Benkovcu, gdje mu je i posljednje prebivalište, Srbin, sada nepoznatog prebivališta, jer je u bijegu i nedostupan,
- XI-opt. MILENKO BJELANOVIĆ, sin Špire, rođen 27. listopada 1954. godine u Zemuniku Gornjem, gdje mu je zadnje poznato prebivalište, Srbin, sada nepoznata prebivališta, jer je u bijegu i nedostupan,
- XII-opt. ISO BJELANOVIĆ, sin Špire, rođen 27. listopada 1951. godine u Zemuniku Gornjem, gdje mu je i zadnje poznato prebivalište, Srbin, ranije po zanimanju profesor u Tehničkom školskom centru Zadar, sada nepoznatog prebivališta, jer je u bijegu i nedostupan,

XIII-opt. ŠPIRO BJELANOVIĆ, sin pok. Jovana, rođen 15. rujna 1926. godine u Zemuniku Gornjem, gdje mu je i zadnje poznato prebivalište, Srbin, sada nepoznatog prebivalište, jer je u bijegu i nedostupan,

XIV-opt. RENATO PETROV, sin Šime, rođen 12. studenog 1968. godine u Zadru, sa posljednjim poznatim prebivalištem u Benkovcu, Hrvat, sada nepoznatog prebivališta, jer je u bijegu i nedostupan,

XXIII-opt. DESIMIR IVANEŽA, sin Ljubomira, rođen 20. srpnja 1964. godine u Nadinu - ranije Općina Benkovac, gdje mu je i zadnje poznato prebivalište, Srbin, sada nepoznatog prebivališta, jer je u bijegu i nedostupan,

XXIV-opt. MIROSLAV MLINAR, sin Vase, rođen 02. travnja 1967. godine u Benkovcu, gdje mu je i zadnje poznato prebivalište, Srbin, sada nepoznatog prebivališta, jer je u bijegu i nedostupan,

XXV-opt. JOVAN BADŽOKA, zv. "Dragan", sin pok. Luke i majke pok. Vasilije, rođene Čeprnja, rođen 03. siječnja 1963. godine u Biljanima Gornjim, gdje i prebiva, Srbin, državljani Republike Hrvatske, po zanimanju poljoprivrednik, sa završenom osmogodišnjom školom, oženjen Ljubicom rođenom Popović, otac dvoje ml. djece, dosad neosudjivan, protiv kojeg se vodi postupak pred Vojnim sudom u Splitu, radi drugog kriv. djela, sada u pritvoru Okružnog zatvora u Zadru, te

XXVI-opt. MARINKO POZDER, zv. "Berto", sin Miroslava i majke Slavke, rođene Vanjak, rođen 18. ožujka 1960. godine u Kašiću - ranija Općina Smilčić, Srbin, državljani RH, sa zadnjim poznatim prebivalištem u Kašiću, nalazio se u pritvoru od 15. srpnja 1993. do 17. prosinca 1993. godine, kada je "razjenjen", sada nepoznatog prebivališta, jer je u bijegu i nedostupan,

k r i v i s u

što su, dana 18. studenog 1991. godine, u tijeku oružanih sukoba između srpskih odmetničkih postrojbi i postrojbi tzv. "JNA", na jednoj strani, te oružanih snaga Republike Hrvatske na drugoj strani, provodeći velikosrpsku ideju vojnog osvajanja i izdvajanja dijela teritorija Republike Hrvatske, kao naoružani pripadnici tzv. "JNA", redovnog i mobiliziranog sastava te kao pripadnici neprijateljskih paravojnih formacija tzv. "SAO Krajine" i formacija sa područja Srbije, pritom III-opt. Zoran Janković kao zapovjednik postrojbe tzv. "JNA"; postupajući protivno odredbama čl. 3. t. 1/A Konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata (prihvaćene u Ženevi 1949. godine), kao i protivno čl. 4. t. 2/A i čl. 13. t. 2. Dopunskog protokola uz tu Konvenciju - o zaštiti žrtava nemedjunarodnih oružanih sukoba (Protokol II), zajedno s više drugih za sada neidentificiranih pripadnika navedenih formacija (vojnih i paravojnih), ušli u selo Škabrnje, u kojem je živjelo isključivo hrvatsko pučanstvo, i to u više skupina koje su pored ostalih predvodili i I-opt. Goran Opačić, te II-opt. Boško Dražić, uz podršku artiljerije tzv. "JNA" i oko 30 tenkova tzv. "JNA", a tenkovskom postrojbom zapovjedao je III-opt. Zoran Janković, u činu kapetana "JNA", pa su nakon slomljenog otpora branitelja sela, masovno i gotovo u potpunosti uništavali i uništili bez ikakve vojne potrebe stambene, gospodarske i sakralne objekte, gadjajući topničkim oružjima po naselju bez izbora vojnih ciljeva, nakon čega su iz podruma i drugih zaklonjenih prostora nasilno izvukli sklonjeno civilno i neborračko stanovništvo, pretežito žene i osobe starije dobi, kao i djecu, koji nisu pružali nikakav otpor niti predstavljali opasnost po agresora, pa potom najmanje 44 (četrdesetčetiri) osobe ubili hicima iz vatrenog oružja iz neposredne blizine ili tupotvrdim predmetima po glavi, a pritom neke od žrtava pred smrt mučili i masakrirali, pa su tom prigodom pored ostalih za sada neidentificiranih osoba ubijeni: Josip Perica, Jela Jurić, Šime Segarić, Marija Brkić, Zeljko Čurković, Vladimir Horvat, Stanko Vicković, Kata-Soka Rogić, Nikola Rogić, Marko Rogić, Nedjeljko Škara, Niko Pavičić, Stana Vicković, Roko Žilić, Ivan Ražov, Petar Jurić, Ljubo Perica, Gašpar Perica, Nediljko Jurić, Krsto Segarić, Tadija Žilić, Pavica Žilić, Mara Žilić, Joso Brkić, Grgo Jurić, Grgica Segarić, Slavko Miljanić, Vice Segarić, Rade Segarić, Joso Miljanić, Marko Brkić, Ivica Segarić, Ante Ražov, Mile Pavičić, Petar Pavičić, Marija Dražina, Marko Župan, Marko Ivković, Petar Rogić, Milka Žilić, Bude Segarić, Miljenka Segarić, Jela Ražov i Luca Segarić, dok je Kata Rogić usmrćena pregaženjem tenkom,

dakle, kršeći pravila medjunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba naredili ili sudjelovali u napadu i ubijanju civilnog stanovništva kao i u uništavanju u velikim razmjerima imovine toga stanovništva, što nije opravdano nikakvim vojnim potrebama,

čime su optuženici počinili krivično djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava - ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske,

pa se

o s u d j u j u

i to:

I-opt. GORAN OPAČIĆ, II-opt. BOŠKO DRAŽIĆ, III-opt. ZORAN JANKOVIĆ, IV-opt. DJURO KOSOVIĆ, V-opt. MIRKO DRAČA, VI-opt. NADA PUPOVAC, VIII-opt. ZORANA BANIĆ, IX-opt. VOJIN LAKIĆ, X-opt. PETAR RADMANOVIĆ, XI-opt. MILENKO BJELANOVIĆ, XII-opt. ISO BJELANOVIĆ, XIII-opt. ŠPIRO BJELANOVIĆ, XIV-opt. RENATO PETROV, XXIII-opt. DESIMIR IVANEŽA, XXIV-opt. MIROSLAV MLINAR i XXVI-opt. MARINKO POZDER, na temelju čl. 120. st.1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske svaki na kaznu zatvora od po 20 (dvadeset) godina,

VII-opt. EDITA RAĐEN udata POTKONJAK, po istom zakonskom propisu na kaznu zatvora u trajanju od 15 (petnaest) godina, te

XXV-opt. JOVAN BADŽOKA, po istom zakonskom propisu, na kaznu zatvora u trajanju od 10 (deset) godina, u koju mu se kaznu uračunava vrijeme provedeno u pritvoru.

Troškovi ovog kaznenog postupka padaju na teret pro-računskih sredstava suda.

Obrazloženje

Optužnicom KT-41/92. od 22. kolovoza 1994. godine državni odvjetnik teretio je I-opt. Gorana Opačića, II-opt. Boška Dražića, III-opt. Zorana Jankovića, IV-opt. Djuru Kosovića, V-opt. Mirka Draču, VI-opt. Nadu Pupovac, VII-opt. Editu Rađen udatu Potkonjak, VIII-opt. Zoranu Banić, IX-opt. Vojina Lakića, X-opt. Petra Radmanovića, XI-opt. Milenka Bjelanovića, XII-opt. Isu Bjelanovića, XIII-opt. Špiru Bjelanovića, XIV-opt. Renata Petrova, XV-opt. Sinišu Medaka, XVI-opt. Sašu Relića, XVII-opt. Duška Rnjaka, XVIII-opt. Dušana Rnjaka, XIX-opt. Mirka Rnjaka, XX-opt. Slobodana Rnjaka, XXI-opt. Stanka Rnjaka i XXII-opt. Nenada Vrcelja, radi učina kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava - ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. (raniije 142) OKZ RH, počinjenog 18.

studenog 1991. godine u mjestu Škabrnja, kada su slijedeći velikosrpsku politiku etničkog čišćenja privremeno okupiranog teritorija Republike Hrvatske - od strane nesrpskog pučanstva, kao pripadnici oružanih neprijateljskih formacija i paraformacija, postupajući protivno odredbama međunarodnog prava o zaštiti žrtava nemedjunarodnih oružanih sukoba, nakon ulaska u selo, nakon prethodno slomljenog otpora branitelja sela, uništavali bez ikakove vojne potrebe stambene, gospodarske i sakralne objekte, gadjajući artiljerijskim oruđima po naselju bez izbora cilja, te pritom potpuno uništiti mjesto, a potom iz podruma i drugih zaklonjenih prostora nasilno izvukli sklonjeno civilno, isključivo neboraćko stanovništvo, žene, starije osobe i djecu, koji nisu pružali nikakav otpor, nakon čega su najmanje 43 osobe ubili hicima iz vatrenog oružja iz neposredne blizine (likvidirali) od kojih neke i masakrirali, dok je jedna osoba bila pregažena tenkom.

Za ove optuženike po citiranoj optužnici državni odvjetnik predložio je sudjenje u odsutnosti optuženih, koji su u bijegu i nedostupni organima progona Republike Hrvatske, što je sud prihvatio, jer su ispunjeni svi zakonski uvjeti, posebice jer je riječ o stravičnom i tragičnom događaju, čiji su akteri, te izvršitelji većim dijelom identificirani, a događaj je od posebnog značaja, jer je od strane agresora prikazan u svjetskim medijima kao zločin oružanih snaga Republike Hrvatske, te potom poslužio za posvemašnje napade i udar na Republiku Hrvatsku, što čini egzistentnim posebne interese da se ovakovim počiniteljima sudi makar u odsutnosti.

Optužnicom KT-41/92. od 28. listopada 1994. godine za isti inkriminirani slučaj - zločin u mjestu Škabrnje optuženi su i XXIII-opt. Desimir Ivaneža, te XXIV-opt. Miroslav Mlinar, te je i u odnosu na njih predloženo i prihvaceno sudjenje u odsutnosti radi učina kriv. djela iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, a prema rješenju suda od 04. listopada 1995. godine.

Optužnicom Županijskog državnog odvjetnika KT-41/92. od 01. rujna 1995. godine, za isti kriminalni slučaj, masakr u mjestu Škabrnja, optužen je i XXV-opt. Jovan Badžoka, a koji je tijekom vojno-redarstvene akcije "Oluja" uhićen i pritvoren radi drugog kaznenog djela u postupku Vojnog suda u Splitu - Kio-197/95., u kojem predmetu mu je bio određen pritvor, pa je od državnog odvjetnika predloženo istovremeno suditi opt. Jovana Badžoku i suditi ostale optuženike u odsutnosti, a u jedinstvenom postupku raspravljanje i donošenje presude, što je Županijski sud u Zadru prihvatio, jer je riječ o istome kriminalnom slučaju, u kome valja provesti saslušanje istih svjedoka, oštećenika, vještaka i slično, te izvršiti uvid u istovrsnu jedinstvenu dokaznu gradnju.

Konačno, optužnicom KT-41/92. od 27. studenog 1995. godine Županijski državni odvjetnik teretio je za isti kriminalni učin i XXVI-opt. Marinka Pozdera, koji je u bijegu i nedostupan, koju je optužnicu i prijedlog za sudjenje u odsutnosti u jedin-

stvenom postupku, iz istih razloga koji su ranije navedeni, Županijski sud u Zadru prihvatio.

Po ovim optužnicama, a shodno odluci raspravnog vijeća Županijskog suda, proveden je jedinstveni postupak radi donošenja jedinstvene odluke, pod jedinstvenim brojem K-25/94., te je zastupnik javne optužbe protiv svih optuženika u završnoj riječi ostao u cijelosti, predlažući da se optuženici oglase krivim i osude po zakonu, prethodno (list 30 zapisnika s glavne rasprave), mijenjajući izreku optužnice utoliko što su konkretizirane i preciznije opisane kriminalne radnje optuženih, te označeno da je inkriminirane prigode ratnim zločinom usmrćeno najmanje 44 osobe, koje su poimenice označene.

Valja konačno navesti da je raspravno vijeće Županijskog suda u Zadru, a prije zaključenja glavne rasprave, razdvojilo kazneni postupak u odnosu na XV-opt. Medak Sinišu, XVI-opt. Sašu Relića, XVII-opt. Duška Rnjaka, XVIII-opt. Dušana Rnjaka, XIX-opt. Mirka Rnjaka, XX-opt. Slobodana Rnjaka, XXI-opt. Stanka Rnjaka i XXII-opt. Nenada Vrcelja, koji će se provesti i okončati u drugome predmetu, premda su ovi terećeni za sudjelovanje u istom ratnom zločinu, jer je ocjenjeno da u predmetu raspoloživi dokazi, bez obzira što se je i ovim optuženicama sudilo u odsutnosti, nisu dostatni za zaključenje dokaznog postupka i donošenje presude, a za ostale optuženike su provedeni dokazi dostatni za meritornu sudsku odluku, pa bi daljnje provodjenje dokaza radi razjašnjenja eventualnih kriminalnih udjela i ovih optuženika nepotrebno odužilo raspravljanje i trajanje postupka, što će se efikasnije moći provesti u drugome kaznenom postupku.

Na temelju optužnica državnog odvjetnika, u jedinstvenom postupku raspravljanja i odlučivanja na glavnoj raspravi, a nakon čitanja obrana optuženih koje su tijekom istražnog postupka bile dostupne sudu, neposrednim saslušavanjem opt. Jovana Badžoke koji je bio dostupan ovome sudu u ovome postupku, te suprotstavljanjem obrana i teza optužbe svim raspoloživim dokazima, posebice iskazima brojnih saslušanih svjedoka, očevidaca tragičnog događaja, svjedoka-oštećenika te utvrđenjima sa očevida, obdukcije stradalih i pregledom fotodokumentacije raspoložive u razjašnjenju ovoga događaja, sud je u svemu odlučio kako je to opisano u izreci ove presude nalazeći u ovoj presudi optužene osobe krivima za učin kriv. djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, odnosno utvrdivši da su osudjene osobe ne samo bile prisutne inkriminiranog 18. studenog 1991. godine kod zločina civila u Škabrnji, već i da su na aktivan način sudionici počinjenog ratnog zločina u smislu odgovornosti za ratni zločin, bilo kao pripadnici u to vrijeme još uvijek legalne tzv. "JNA" ili kao pripadnici paravojnih formacija tzv. fantomske "SAO" Krajine ili konačno kao pripadnici neprijateljskih dobrovoljačkih četničkih paravojnih formacija koje su regrutirane u Srbiji, sve u cilju ostvarenja ciljeva velikosrpske ideje vojnog osvajanja dijela teritorija Republike Hrvatske, čemu je poseban značaj i doprinos trebao dati zločin i masakr u mjestu Škabrnja.

Tijekom istražnog postupka u odnosu na inkriminirani slučaj - zločin u Škabrnji u svojstvu okrivljenika saslušan je jedino XXVI-opt. Marinko Pozder, koji je ranije bio dostupan organima progona jer je bio lišen slobode u jednoj od vojnih akcija, nakon čega je "razmjjenjen".

Tako opt. MARINKO POZDER (99), nakon predočenja inkriminacije brani se da djelo za koje se tereti nije počinio, da je u inkriminirano vrijeme bio civil, jer 18. studenog 1991. godine još nije bio mobiliziran u civilnu zaštitu tzv. "SAO Krajine". Inkriminiranog dana sve do 20. prosinca 1991. godine bio je u Kašiću, kao civil, a tek 20. prosinca uključio se je u civilnu zaštitu - teritorijalnu obranu u Kašiću, jer je toga dana došla vojna policija, uručili su mu poziv da se javi u kasarnu Benkovac, tamo se je javio jednom oficiru u uniformi JNA, koji ga je napao zbog čega je i dalje u selu i zašto nije uključen u vojne postrojbe. Tamo je naloženo da ga odvedu u drugu kasarnu gdje ga je takodjer primio oficir JNA i gdje mu je uručena automatska puška i streljivo, a potom je od onog prvog oficira upućen u Biljane Gornje, a na njegovu primjedbu da bi radije u rodno mjesto Kašić, ovaj oficir to odobrio. U Kašiću se je javio u jedinicu teritorijalne obrane vodniku Đogo Vojislavu i tamo je ostao sve do 08. lipnja 1992. godine, u selu se nisu vodile nikakove borbe, nisu mu ni dali uniformu, a razdužio se je sa oružjem kada su došle jedinice UNPROFOR-a, tē bio slobodan od vojne obveze sve do 30. siječnja 1993. godine te je za to vrijeme boravio u Benkovcu i Kašiću, radeći oko kuće i polja.

U siječnju 1993. godine kada je zapravo počeo rat na tome području, jer se je okolo pucalo, negdje 30. siječnja bio je odvezen u kasarnu Benkovac, pitan ima li ratni raspored, pravdao se je da je rasporedjen u Smilčiću, pa su ga u Smilčić i odvezli, te ponovno zadužili s oružjem, dobio je automatsku pušku od komandira Mirka Bogunovića, a potom je naredjeno da ide za Kašić, gdje se je u to vrijeme pucalo i vodile borbe.

U pogledu zločina u Škabrnji decidiran je da nikada u životu nije bio u tom mjestu, izuzev što je prolazio vlakom. Poznaje neke od osoba koje se terete za taj zločin, poznaje Gorana Opačića, jer su išli skupa u školu u Smilčiću, za Boška Dražića čuo je da je u policiji u Benkovcu, poznaje Nevena Ardalića, jer je s njim išao u školu, poznaje Mirka Škrobonju svećenika iz Smilčića. Nakon predočenja imena osoba protiv kojih se provodila istraga za ovaj zločin, objasnio je da nije čuo niti iz pričanja da bi te osobe sudjelovale u ubojstvima u mjestu Škabrnja.

Decidiran je da ne pozna Perica Jelicu.

Konačno, opisujući svoje kretanje neposredno pred lišenje slobode, dodaje da je nakon boravka u Kašiću, bio u Benkovcu, a zarobljen je 15. srpnja 1993. godine, prethodno je negdje u ožujku mjesecu ponovno dobio i vojnu odoru. Zarobljen je kada je bio u zaseoku "Pozderi" kraj Kašića, nije bio u vojnoj

akciji, išli su po vino u susjedni zaseok.

Čuo je inače, uglavnom po pričanju ljudi u Benkovcu, da je krajem 1991. godine u Škabrnji ubijan "narod", odnosno civili, ali u tome sigurno nije učestvovao. Prije ratnih sukoba bio je zaposlen u poduzeću "Jadrolinija" Rijeka, plovio je sve do 08. svibnja 1991. godine, kada su mu počeli prijetiti, pa se je iskrcao.

Opt. Marinko Pozder nije bio dostupan na glavnoj raspravi, jer je nakon istražnog postupka "razmjenjen".

XXV-opt. JOVAN BADŽOKA jedini je bio dostupan sudu na glavnoj raspravi u ovome kaznenom predmetu, dok je u istražnom postupku jedino svoju obranu dao pred vojnim istražnim sucem i to dana 12. kolovoza 1995. godine u predmetu Kir-368/95., na okolnosti učina krivičnog djela oružane pobune iz čl. 235. st. 1. KZ RH, koje djelo da je počinio jer je u vremenu od 1991. do kolovoza 1995. godine sudjelovao u oružanim skupinama srpske paravojske na položajima u Biljanima Gornjim i Škabrnji, čime je na određen način pokriven inkriminirani period odnosno inkriminirani događaj - zločin u Škabrnji.

U obrani pred vojnim istražnim sucem opt. Jovan Badžoka brani se da je dana 31. prosinca 1991. godine bio kući u rodnom mjestu, kada je dobio pismeni poziv srpske vojske iz Benkovca, da dodje u Biljane Donje radi zaduženja s oružjem. Tamo je dobio uniformu i automatsku pušku, te je upućen u Škabrnju sa bratom od strica, na predio Ražovljeve glavice, tu su bili položaji u kućama koje nisu bile srušene, tu su čuvali stražu. Stražu su čuvali 3, 4 dana, a nakon toga bi bili slobodni i tako naizmjenice, pa je na položajima u Škabrnji bio oko godinu i po dana. Znao se je ne vratiti na položaj i po više dana, pa bi po njega dolazila milicija, a radi takvih postupaka bio je u zatvoru nekoliko dana, pa bi ga vratili na položaj. Izbjegavao je odlazak na položaj, posebice, jer je bio bolestan, išao je i na psihijatrijsko liječenje u kninsku bolnicu, na tim položajima bio je sve do 24. prosinca 1994. godine, kada je prestao dolaziti i više ga niko nije ni tražio.

Siguran je, da je u studenog 1991. godine, onda kada je "pala" Škabrnja bio u svom selu Biljane Gornje. Zna da su u Škabrnji bile postrojbe tzv. kapetana Dragana i Gorana Opačića. Gorana Opačića poznaje, jer je on iz njegovog sela, njegova dva brata Zoran i Miloš i još petorica iz mjesta išli su na Škabrnju kada je bio napad na Škabrnju, a on je ostao kući, nitko ga nije zvao.

Prije početka ratnih operacija, učestvovao je u postavljanju barikada u svome selu, zajedno sa mještanima, znao je i čuvati stražu po noći.

U akciji "Oluja" lišen je slobode, jer ga je hrvatska vojska zatekla kući, prethodno su njegova supruga i djeca otišli

iz sela, mislio je krenuti za njima, ali je lišen slobode. U vrijeme lišavanja slobode nije bio naoružan, u kući je imao jedino istu pušku koju je zadužio 1991. godine.

Na glavnoj raspravi (219) opt. **Jovan Badžoka** brani se:

Djelo za koje ga se tereti da nije počinio, nije istina da bi inkriminiranog 18. studenog 1991. godine sudjelovao u ubojstvima civila u Škabrnji.

U ljeto i jesen 1991. godine bio je neprekidno kući u Biljanima, radio je sa obitelji oko vinograda, imali su i nešto stoke. U to vrijeme živjeli su zajedno njegovi roditelji i njegova supruga, imaju dvoje maloljetne djece. Možda ukupno 10-tak dana u to doba bio je u Biljanima na seoskim stražama, koje su organizirane u ljeto i jesen 1991. godine, straže nisu nikada držali na cesti, već su stražarili uglavnom noću oko kuće. U njegovom mjestu straže je organizirao Veljko Ostojić, a bili su naoružani sa nekoliko pušaka M-48, puške je donio Dragan Pupovac, imali su jedan stari mitraljez. Ništa se nije dogodjalo na tim stražama, sve je bilo mirno. Na te straže moralo se je ići, on osobno nije postavljao pitanja zašto, niti prigovarao, zna da se je na tome inzistiralo nakon pogibije Zorana Radmanovića u lipnju mjesecu.

Dana 22. rujna 1991. godine dobio je poziv od JNA po kojemu se je trebao javiti u Kašarnu Benkovac, inače vojsku je služio 1983/84. godinu u jedinici ABHO, nije imao čin. Po ovome pozivu javio se je u Benkovac, sjeća se da je tamo glavni bio kapetan Marko Despot, on ga je rasporedio u Islam Latinski, a prethodno zadužio automatsku pušku i pet okvira streljiva, te nož, ali ne i uniformu, jer je od njih traženo da donesu onu staru rezervnu. Sjeća se da su tada s njim u Islam rasporedjeni Nebojša Ostoji, Milan Dukić i jedan Pupovac, svi su išli bez komentara, a tamo na terenu zapovjedao je Marko Despot. U Islamu je bio 3-4 mjeseca, negdje do početka 1992. godine, zna da je bila prošla Nova godina. U Islamu su držali položaje u prostoru od "Parenti" prema "Zelenom hrastu", nezna koliko je ljudi bilo angažirano, njegov nadredjeni bio je potporučnik Goran Ardalić.

U to vrijeme nije vidio nikoga da bi nosio maskirne uniforme ili uniforme sa oznakama vojske srpske Krajine, svi su imali one stare rezervne uniforme. U Islamu su bili naoružani automatskim puškama, imali su i jedan novi mitraljez, ali ne i drugo teže oružje. Hranu su im dovozili iz Benkovca. U to vrijeme nije bilo borbi, noću su jedino držali stražu, ali su po njima znale padati granate, u to vrijeme poginuo je i Dragan Zorić nagazivši na minu.

Koliko on zna, tada je u vojsku bio pozvan od JNA, valjda je to bila JNA, čulo se je iz pričanja da se u to vrijeme već počelo ginuti, čuo je i da je u Škabrnji dosta naroda izginulo, kada je naišla vojska i poubijala ih. Za napad i stradanje Škabrnje čuo je nekoliko dana nakon što je do toga

došlo, bio je kod svoje kuće, ali informacije nisu bile opširne. Govorilo se samo da je puno naroda izginulo, da je to učinila JNA i da je tamo bio Goran Opačić.

Od osoba koje su optužene za zločin u Škabrnji jedino poznaje Gorana Opačića, jer je rodom iz njegovog sela, ali se s njim nije nikada družio, niti ga je kroz rat sretao. Nakon položaja u Islamu vratio se je kući gdje je bez prekida bio do ožujka 1993. godine. Tvrdi, da ne samo krajem 1991. godine kada je došlo do stradanja Škabrnjana, nije bio u Škabrnji, već je prije toga u Škabrnji bio svega jednom u životu, kada je imao 10 godina. Tada kao dječak u Škabrnju je išao kod zeta Ivana Ražova i osim njega niti jednu osobu rodom iz Škabrnje ne poznaje. Prije ovoga postupka nije nikada čuo ni vidio Negzanu Pavičić.

Istina je, da je u ožujku 1993. godine bio u Škabrnji i tada vidio križeve na prostoru oko škole, bilo je 20-tak križeva, zaključio je da su tamo pokopane osobe stradale 1991. godine.

U ožujku mjesecu 1993. godine bio je pozvan na položaj u Škabrnji i tamo je bio sve do 15. studenog 1993. godine, borbi nije bilo, jedino su padale granate, tamo mu je zapovjednik bio kapetan Živko Babić, držali su položaje od raskrižja Škabrnje do Nadina. U to vrijeme bio je pripadnik III brigade, ali nezna njen točan naziv, nezna ni čija je to vojska u to vrijeme bila, da li jugoslavenska, srpska ili krajinska, nezna ni kako su je oni u to vrijeme zvali. Nakon otpuštanja iz vojske u studenom 1993. godine nastojao je izbjeci daljnje služenje vojske pa je odlazio kod doktora, imao je probleme sa kičmom, a odlazio je i kod psihijatra, pa je bio miran i kući sve do srpnja 1994. godine.

Dana 10. srpnja 1994. godine po vojnom pozivu javio se je u Biljane Donje, nezna koja ga je vojska pozvala, valjda srpska vojska Krajine, pa je na položaju "Ražova glavica" bio do 20. kolovoza 1994. godine. Nezna kako se je zvala jedinica u kojoj je tada bio, zapovjednik je bio kapetan Jovo Dragić. Niti tamo nije bilo borbi i ratnih operacija. Nakon kolovoza 1994. godine, javljeno mu je da mu je majka na smrti, a supruga bolesna, pa se je uspio vratiti kući i nakon toga više nije mobiliziran, niti sudjelovao u kakvim postrojbama, do razboljavanja bio je kod svoje kuće, u civilnoj robi, a ona puška je ostala u kući, nitko nije tražio da se s njom razduži. Neposredno pred akciju "Oluja", slušao je pozive hrvatskih vlasti Srbima da ostanu živjeti u Hrvatskoj, to je jedan od razloga radi čega i nije napuštao rodno mjesto, a žena i djeca otišli su kod njezine rodbine u Korlat i vjerojatno od tamo pobjegli. Njegova je želja bila sa obitelji ostati u Hrvatskoj, jer nije imao gdje i zašto bježati.

Na posebna pitanja objasnio je da su početkom rata i prije seoske straže održavane po naredjenjima, kako je razumio zbog opasnosti od hrvatske vojske, zna da su proganjani i tučeni

oni koji bi odbijali učestvovati u tome. Koliko zna početkom rata glavni zapovjednik vojnih formacija na tom području bio je Uzelac, a kasnije osoba po imenu Veljko Bosanac. Zna da je Milan Martić bio "glavni" za područje Krajine, ali nezna njegove funkcije, politikom se nije bavio niti je razumio što se događa.

Za njegovog mještanina Dojčila Badžoku, koji je bio s njim na položajima u Benkovcu zna da ni on nije bio u Škabrnji u studenom 1991. godine. Po stasu i izgledu može mu sličiti od momaka iz njegovog mjesta jedino Jovan Branković, sa Jovanom je bio u Škabrnji one prigode kada opisuje, Branković je iz Donjih Biljana, mlađi je od njega par godina, približno iste visine, smeđ kao i on, slične gradje, ali od njega nikada nije čuo da bi ovaj sudjelovao u napadu na Škabrnju. U njegovo mjesto jedino je nakon stradanja Škabrnje Dragan Dubroja dovezao traktor, a nije vidio da bi drugi mještani donosili ukradene stvari. Tijekom cijelog rata nije imao prilike ni razloga iz onog oružja koje je zadužio pucati.

Decidiran je da nije kriv za djelo za koje se tereti, nije učestvovao u ovome zločinu, imao je ranije vojnu knjižicu bivše JNA, ali u nju kroz rat niko nije upisivao gdje je bio i kada, knjižica mu je ostala kući. Lišen je slobode 05. kolovoza 1995. godine, dva hrvatska vojnika zatekli su ga ispred kuće, nenaoružanog i bez uniforme, jedino je imao "SMB" hlače. U kući je bila automatska puška, koju niko nije tražio da razduži i ona je tamo ostala.

U dokaznom postupku, posebice radi razjašnjenja slijeda događaja ~~inkriminiranog dana~~ sud je saslušao niz svjedoka koji su ujedno i očevici zločina koji su počinjeni u Škabrnji, a koji su svjedoci ujedno i identificirali optužene počinitelje toga zločina, barem one koje su od ranije poznavali.

Valja unaprijed reći da nije bilo sporno o tome da je inkriminiranog dana došlo do napada na mjesto Škabrnje, da su mjesto okupirale okupacijske snage uz upotrebu ljudstva i tehnike velike moći, a u smislu inkriminacije - ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, valjalo je analizom dokaza razjasniti na koji način je došlo do napada na to mjesto, da li je napad bio opravdan vojnim potrebama, da li su u akciji sudjelovale vojne ili paravojne snage i koje, a posebice što se događa nakon ulaska u mjesto sa nenaoružanim civilima, ženama, starcima i djecom, koji notorno nisu predstavljali nikakovu vojnu ili kakvu drugu opasnost za okupacijske vojne i paravojne formacije.

Poseban naglasak u analizi iskaza saslušanih svjedoka biti će dat u identifikaciji osoba - počinitelja konkretnih pojedinačnih radnji zločina, ubijanja civila, odnosno drugih identificiranih sudionika napada na mjesto, pri čemu valja ocjeniti da iskazi svih saslušanih svjedoka očevidaca nesporno jesu vjerodostojni, jer suglasno, uvjerljivo dopunjujuće opisuju tragičan slijed događaja i stradanja.

Poseban značaj u dokaznom postupku imao je iskaz svjedoka Marka Miljanića, koji je svjedok opširno i detaljno opisao okolnosti na zadarskom ratištu u vrijeme napada na Škabrnju te neočekivanost toga napada kao i potpuno neravnomjeran odnos snaga između branitelja i agresora.

Tako svjedok Marko Miljanić u istrazi (59), navodi da je u inkriminirano vrijeme bio zapovjednik obrane Škabrnje, odakle je rodom, te je prije kritičnog dana bio upućen radi organiziranja obrane Škabrnje iz Zemunika Gornjeg. Već 02. listopada 1991. godine napadnuti su Škabrnja, Zemunik Gornji i Nadin, topništvom i pješadijom neprijatelja, a zrakoplovstvom je izvršen i napad na Škabrnju i srušene tri kuće. Dana 10. listopada postavljen je za zapovjednika i okolnih sela Galovca, Gorice, Zemunika Donjeg, Prkosa i Nadina, pa je postrojba na cijelom tom području pod njegovim zapovjedništvom brojila oko 800 osoba samo djelomično naoružanih lakim oružjem i to uglavnom mještana sela, bez iti jednog pripadnika tadašnjeg Zbora narodne garde. Od svega teškog naoružanja imali su samo dva minobacača od 82 mm i to u Škabrnji. Nakon 10. listopada, zbog potpisanog primirja, nakon napada na Zadar izvršenih od 04. do 06. listopada, nije bilo napada, jer je tekao proces iseljavanja JNA iz Zadra i Aerobaze Zemunik. Nakon onog prvog napada na Škabrnju iseljene su sve civilne osobe, gotovo u cijelosti, ali nakon potpisivanja primirja apelirano je preko sredstava priopćavanja da se stanovništvo vrati nazad u mjesta, pa se je to dogodilo i za Škabrnju, vratio se veći dio stanovništva, sa čime se on osobno nije slagao, ali na to nije ni mogao utjecati. Tijekom primirja svakodnevno je tražio od Zapovjedništva Sektora Zadar da se na dominantne položaje rasporede jedinice ZNG, ali mu je rečeno da za to nema snaga. Jedina postrojba ZNG raspoređena prije prvog napada na Škabrnju na položaj Nadinska glavica povučena je. U vremenu od 02. do 10. listopada, do primirja, poginulo je pet pripadnika bataljuna Škabrnja.

Primirje je prekinuto nakon tjedan dana, jer su počeli svakodnevni napadi na to područje, sa svih strana, ali sve do 18. studenog, kada je izvršen inkriminirani napad na Škabrnju, nitko nije poginuo, ni iz sastava bataljuna, ni od pučanstva, makar su kroz taj period bili izloženi čestim topničkim i zrakoplovnim napadima, ali nije bilo pješačkih napada. U istom periodu svakodnevno je upućivao izvidnice prema neprijateljskim linijama, svakodnevno su imali točne podatke o kretanju i ponašanju neprijatelja, međjutim, kada god bi uputio izvješće u Komandu Sektora Zadar, već sutradan bi izvidjači utvrdili da tih jedinica na tom području ili mjestu više nema. Kroz taj period njegova postrojba zarobila je preko 50 neprijateljskih vojnika i 3 oficira, prema kojima je postupano striktno prema međunarodnom pravu. Deset dana prije napada na Škabrnju utvrdili su da su u Veljane dopremljeni tenkovi, ukupno 12, a zarobili su i jednog vojnika iz te tenkovske jedinice. Izvidnici iz Nadina utvrdili su da se uz cestu Benkovac-Biljane takodjer nalazi veća tenkovska jedinica od oko 10 tenkova, a izvidjači iz Škabrnje uočili su artiljerijsku bateriju u Trljugama. Uočen je intenziviran promet

Poseban značaj u dokaznom postupku imao je iskaz svjedoka Marka Miljanića, koji je svjedok opširno i detaljno opisao okolnosti na zadarskom ratištu u vrijeme napada na Škabrnju te neočekivanost toga napada kao i potpuno neravnomjeran odnos snaga između branitelja i agresora.

Tako svjedok Marko Miljanić u istrazi (59), navodi da je u inkriminirano vrijeme bio zapovjednik obrane Škabrnje, odakle je rodom, te je prije kritičnog dana bio upućen radi organiziranja obrane Škabrnje iz Zemunika Gornjeg. Već 02. listopada 1991. godine napadnuti su Škabrnja, Zemunik Gornji i Nadin, topništvom i pješadijom neprijatelja, a zrakoplovstvom je izvršen i napad na Škabrnju i srušene tri kuće. Dana 10. listopada postavljen je za zapovjednika i okolnih sela Galovca, Gorice, Zemunika Donjeg, Prkosa i Nadina, pa je postrojba na cijelom tom području pod njegovim zapovjedništvom brojila oko 800 osoba samo djelomično naoružanih lakim oružjem i to uglavnom mještana sela, bez iti jednog pripadnika tadašnjeg Zbora narodne garde. Od svega teškog naoružanja imali su samo dva minobacača od 82 mm i to u Škabrnji. Nakon 10. listopada, zbog potpisanog primirja, nakon napada na Zadar izvršenih od 04. do 06. listopada, nije bilo napada, jer je tekao proces iseljavanja JNA iz Zadra i Aerobaze Zemunik. Nakon onog prvog napada na Škabrnju iseljene su sve civilne osobe, gotovo u cijelosti, ali nakon potpisivanja primirja apelirano je preko sredstava priopćavanja da se stanovništvo vrati nazad u mjesta, pa se je to dogodilo i za Škabrnju, vratio se veći dio stanovništva, sa čime se on osobno nije slagao, ali na to nije ni mogao utjecati. Tijekom primirja svakodnevno je tražio od Zapovjedništva Sektora Zadar da se na dominantne položaje rasporede jedinice ZNG, ali mu je rečeno da za to nema snaga. Jedina postrojba ZNG raspoređena prije prvog napada na Škabrnju na položaj Nadinska glavica povučena je. U vremenu od 02. do 10. listopada, do primirja, poginulo je pet pripadnika bataljuna Škabrnja.

Primirje je prekinuto nakon tjedan dana, jer su počeli svakodnevni napadi na to područje, sa svih strana, ali sve do 18. studenog, kada je izvršen inkriminirani napad na Škabrnju, nitko nije poginuo, ni iz sastava bataljuna, ni od pučanstva, makar su kroz taj period bili izloženi čestim topničkim i zrakoplovnim napadima, ali nije bilo pješačkih napada. U istom periodu svakodnevno je upućivao izvidnice prema neprijateljskim linijama, svakodnevno su imali točne podatke o kretanju i ponašanju neprijatelja, međutim, kada god bi uputio izvješće u Komandu Sektora Zadar, već sutradan bi izvidjači utvrdili da tih jedinica na tom području ili mjestu više nema. Kroz taj period njegova postrojba zarobila je preko 50 neprijateljskih vojnika i 3 oficira, prema kojima je postupano striktno prema međunarodnom pravu. Deset dana prije napada na Škabrnju utvrdili su da su u Veljane dopremljeni tenkovi, ukupno 12, a zarobili su i jednog vojnika iz te tenkovske jedinice. Izvidnici iz Nadina utvrdili su da se uz cestu Benkovac-Biljane također nalazi veća tenkovska jedinica od oko 10 tenkova, a izvidjači iz Škabrnje uočili su artiljerijsku bateriju u Trljugama. Uočen je intenziviran promet